

Pracovná skupina pre prezídium Cogeca, 18. februára 2021

Zhrnutie správy zo zasadnutia

Predseda prezident Cogeca Ramon Armengol.

Správa o činnosti prezidenta Cogeca a generálneho tajomníka

Prezident Armengol informoval o rokovaní s PT ministerkou poľnohospodárstva, ktorá uviedla, že by do mája chceli dosiahnuť maximálny pokrok a dohodu o SPP. Zameriavajú sa aj na obchodnú dohodu s Mercosurom. Prezident Cogeca ďalej informoval o diskusii s komisárom pre poľnohospodárstvo, ďalšie je naplánované na 25. 2. 2021.

Generálny sekretár Pekka Pesonen informoval o žiadosti islandskej a nórskej poľnohospodárskej organizácie, ktoré žiadajú o privilegované partnerstvo. O ich žiadostiach sa bude rokovať na budúcom zasadnutí POCC/CCC.

Návrh stanoviska Copa a Cogeca k zvláštnym cieľom ochrany (SPG) pre prieskum dokumentu s pokynmi pre včely EFSA (2013-2021)

Návrh stanoviska, ktorý pripravili pracovné skupiny pre med a fytozdravotné otázky bol schválený bez námietok.

Výmena názorov na reformu SPP 2020+ a Európsku zelenú dohodu (EZD)

Pekka Pesonen uviedol, že na plnenie dohody treba zaistiť dostatočné finančné prostriedky na nevyhnutné investície a ciele EZD musia byť reflektované aj v medzinárodných obchodných dohodách EÚ, aby nedochádzalo k ohrozeniu konkurencieschopnosti EÚ poľnohospodárstva. Ďalej upozornil na problematiku zapojenia F. Timmermansa pri presadzovaní cieľov EZD do prebiehajúcej reformy SPP. Z prebiehajúcich politických debát o EZD uviedol označenie blaha a dobrých podmienok zvierat počas transportu, na čo reagovali predsedovia dotknutých pracovných skupín.

Antonio Tavares (PT, predseda skupiny pre bravčové mäso) povedal, že blaho zvierat je aktuálne veľmi dôležitá politická téma, preto sa pracovná skupina rozhodla, že pripraví vlastný návrh na úpravu EÚ legislatívy namiesto čakania na Komisiu. Upozornil, že týmto spôsobom bude ľahšie apelovať na dlhšie prechodné obdobie a dostatočné finančné zdroje. S prácou na návrhu začali v septembri, prvý draft obsahuje 3 časti: kastrácia samčiek (je treba viac štúdií na nájdenie najlepšieho riešenia pre každú krajinu), zákaz klietok (nutnosť zaistiť dostatočne dlhú dobu a financie na prispôbenie sa) a skracovanie chvostíkov (sekretariát pripravuje dotazník na zaistenie praxe v každom štáte, ideálne na každej farme). Dokument by mal byť hotový v marci, následne bude predložený na prezídiách.

Miguel A. Higuera (ES, predseda skupiny pre zdravie a blaho zvierat) podporil navrhovanú proaktívnu stratégiu a uviedol, že na návrhu budú tiež pracovať.

Generálny sekretár doplnil, že silnejú iniciatívy na zákaz klietkového chovu najmä v odvetví vajec a hydiny, upozornil na iniciatívy za zákaz foie gras. Upozornil, že pozícia Copa a Cogeca bude vždy spočívať v obrane všetkých poľnohospodárskych produktov, vrátane tabaku, ktorého výroba nie je legislatívne zakázaná.

K reforme o SPP sekretariát pripomenul rokovania trialógu, začala sa diskusia o zastropovaní priamych platieb, dohoda sa nedosiahla - inštitúcie hľadajú možnosti zavedenia povinného zastropovania.

Diskusia:

DE reprezentant upozornil na štruktúru poľnohospodárskych podnikov vo východnej časti DE, kde veľké podniky tvoria viacerí vlastníci. Zastropovanie odmietol, lebo by to obmedzilo prístup týchto podnikov k finančným prostriedkom.

CZ zástupca tiež upozornil na dopady zastropovania na poľnohospodárske družstvá v CZ, ktoré sú špecifické - ide o spojenie mnohých vlastníkov pôdy, príjemcom je však družstvo, nie jednotliví vlastníci. EÚ inštitúcie pritom toto vysvetlenie odmietajú a stále argumentujú o najväčších príjemcoch dotácií. V prípade zavedenia povinného zastropovania reálne hrozí zásadné ohrozenie príjmov družstiev.

IT zástupca rovnako odmietol povinné zastropovanie.

PL zástupca informoval, že poľnohospodári sa v prieskume vyjadrili pre SPP, ktorá im bude pomáhať, nie ich obmedzovať. Zmienil sa aj o komplikáciách pri dosahovaní cieľov stratégie F2F, najmä vyčlenenie 25 % plochy na ekologické poľnohospodárstvo.

Sekretariát uistil, že všetky zmienené pripomienky sú obsiahnuté v pozícii Copa a Cogeca, preto sa o nich sekretariát zmieňuje v listoch, ktoré zasiela legislátorom pred každým trialógom. K zastropovaniu uviedol, že proti nemu Copa a Cogeca vystupujú a naďalej budú.

PT reprezentantka upozornila na zmenu pracovnej metódy pri trialógoch počas PT predsedníctva, čo znamená menej dostupných informácií o prebiehajúcom procese. Odporučila aktívnejší prístup pri príprave kódexu správania pre zodpovedné obchodné a marketingové praktiky a koordináciu vykonávania a čerpania fondu obnovy.

Sekretariát k sociálnej podmienenosti uviedol, že je v kompetencii členských štátov - súčasná legislatíva je podľa neho dostatočná, preto je vhodné zamerať sa na správne vykonávanie už existujúcich pravidiel a nevytvárať nové administratívne prekážky. Čo sa týka fondu obnovy, zatiaľ len 8 štátov prezentovalo svoje plány Komisii, čo je negatívne vzhľadom na požiadavky na rýchle využitie fondu.

Krátka informácie k taxonómii - sekretariát sleduje vývoj ohľadom prípravy druhého delegovaného aktu. Ďalej upozornil na nedávne prehlásenie zástupcov Rabobank, v ktorom sa priznávajú k financovaniu neudržateľných poľnohospodárskych praktík v NL. Pekka Pesonen sa stretne so zástupcami Rabobank, pretože ide o najväčšieho finančného partnera poľnohospodárov.

Z farmy na stôl (F2F) - politicky dôležitou témou je už zmienené blaho zvierat, ďalšou je pohotovostný plán zaistenia dodávok potravín a potravinového zabezpečenia, ktorý Copa a Cogeca vítajú. Pekka Pesonen sa 26. 1. 2021 zúčastnil na akcii na vysokej úrovni pri príležitosti zahájenia práce Komisie na kódexe pre zodpovedné obchodné a marketingové praktiky, väčšia pozornosť bola ale venovaná veľkým potravinárskym spoločnostiam (Danone, Nestlé). Podľa sekretariátu je zásadné, aby kódex podporoval konkurencieschopnosť poľnohospodárov, mladých poľnohospodárov a ich družstiev, zlepšoval fungovanie trhov a súčasne prispieval k udržateľnému poľnohospodársko-potravinárskemu odvetviu.

Stratégia v oblasti biodiverzity – Komisia zahájila online verejnú konzultáciu o vývoji 3 dôležitých politických iniciatív v oblasti biologickej rozmanitosti: rozvoj právne záväzných cieľov EÚ v oblasti obnovy prírody, hodnotenie stratégie EÚ v oblasti biologickej rozmanitosti do roku 2020 a prieskum uplatňovania nariadenia EÚ o invazívnych cudzích druhoch. Termín zasielania odpovedí je 5. 4. 2021.

Výmena názorov na medzinárodný obchod a brexit

USA: FoodDrinkEurope, Celcaa a Copa a Cogeca spoločne rokovali s DG TRADE o požiadavke zrušiť všetky clá nesúvisiace s výrobou lietadiel. Zatiaľ bez zmeny.

Mercosur: PT predsedníctvo sa snaží o urýchlenie ratifikácie dohody, podľa Komisie bude nutné dohodu doplniť o ďalšie prehlásenie týkajúce sa ochrany životného prostredia (odlesňovania). Copa a Cogeca spoločne s AVEC a CIBE zverejnili tlačovú správu a video o 3 hlavných dôvodoch, prečo súčasné znenie textu dohody nemôžu podporiť. Dohoda nemá podporu ani v Parlamente. Sekretariát sa pripravuje na ďalšie rokovanie s J. Wojciechowskim.

Čína: 30. 12. 2020 uzavreli EÚ a Čína investičnú dohodu, ktorá uľahčí investorom vzájomný vstup na trhy.

Brexit: 24. 12. 2020 bola uzavretá dohoda medzi EÚ a UK o podmienkach budúcej spolupráce. Dohoda vstúpila do platnosti 1. 1. 2021, ale formálne ju ešte musí schváliť Parlament. Vzhľadom k dlhodobému procesu prekladu dohody do všetkých jazykov Komisia požiadala UK stranu, aby sa termín ratifikácie predĺžil do konca apríla. Aktuálne prebieha vzájomný obchod bez zvláštnych reštrikcií, ale od 1. 4. a 1. 7. sa začnú ďalšie fázy týkajúce sa kontrol a predkladania nevyhnutných dokumentov na hraniciach UK. Dňa 25. 12. 2020 predložila Komisia návrh rezervy na prispôbenie sa brexitu s celkovým rozpočtom 5 mld. EUR.

V diskusii CZ zástupca označil dohodu s Mercosurom za možné ohrozenie konkurencieschopnosti EÚ poľnohospodárstva.

DK zástupca upozornil, že sú otvorení obchodným dohodám, ktoré sú vyvážené, férové a transparentné, kdežto pri Mercosure je dohoda kontroverzná. Čo sa týka brexitu, vyjadril obavy, či budú od 1. 4. na strane UK dostatočne pripravené všetky kapacity.

NL reprezentant podporil DK v tom, že medzinárodný trh je dôležitý, k obchodovaniu sUK upozornil na problémy najmä v odvetví kvetín, pri ktorých UK požaduje predbežné oznámenia. Na uľahčenie by bolo vhodné využívať informačné technológie, bohužiaľ, UK strana nie je pripravená a od apríla možno očakávať množstvo problémov.

DE reprezentant podporil NL a DK, AT zástupca uviedol, že AT vláda ani parlament nepovažujú dohodu s Mercosurom za prínosnú, aj mimovládne organizácie odsudzujú nesúlad s plnením cieľov EZD.

IE reprezentantka upozornila na neistoty ohľadom procesu veterinárnych certifikátov. Upozornila aj na problém, keď sa mlieko zo Severného Írska spracováva v Írsku, výsledný produkt nemôže byť označený ako EÚ.

Výmena názorov na situáciu na trhu

Všeobecne je výhľad na nadchádzajúce 3 mesiace negatívny kvôli obmedzeniam v súvislosti s

pandémiou Covid-19 v mnohých členských štátoch, z dôvodu vývoja na svetových trhoch (USA clá) a v súvislosti s problémami so zdravím zvierat (AMO, vtáčia chrípka, zákaz chovu norkov v DK). Všetky problémy sa vzájomne prelínajú a komplikujú situáciu. Sekretariát ďalej informoval o práve zverejnenom oznámení Komisie týkajúceho sa revízie obchodnej politiky EÚ.

V diskusii DK informovalo o zákaze chovu norkov, rozhodnutie bolo prijaté veľmi rýchlo, počas 2 týždňov bolo utratených 16 mil. norkov. Chovatelia zatiaľ neobdržali žiadne kompenzácie. PL reprezentantka tiež referovala o tomto probléme, kompenzácie nie sú garantované ani v PL.

SE reprezentant informoval, že chov najväčšieho SE producenta vajec bol napadnutý vtáčou chrípkou.

Spoločné prezídiá COPA a COGECA

Príprava výmeny názorov s poslancami Európarlamentu ohľadom rokovania o budúcej SPP, súčasných dialógoch a EZD

Prezidentka Copa Christiane Lambertová uviedla, že aktuálne diskusie o SPP sú stále pod väčším tlakom aj zo strany mimovládnych organizácií, preto je nevyhnutné viesť dialógy s euroinštitúciami a ich poslancami.

Sekretariát zopakoval vývoj dialógov, najmä ohľadom zelenej architektúry a podmienenosti. PT predsedníctvo má politické ambície dokončiť celý proces počas svojho predsedníctva. Sekretariát uviedol, že bude pokračovať v obrane stanoviska najmä z pohľadu odmietnutia zastropovania a sociálnej podmienenosti, ktorá je v kompetencii členských štátov.

Diskusia:

ES odmietlo sociálnu podmienenosť a súhlasilo s vyjadrením sekretariátu, že by mala zostať v kompetencii členských štátov a nemala by byť zahrnutá do SPP.

IT vyjadrilo obavy z diskusií o zastropovaniach a upozornilo na zverejnenie najväčších príjemcov platieb SPP v IT - išlo výhradne o družstvá alebo organizácie výrobcov.

Prezidentka Lambertová uviedla, že SPP má podporovať poľnohospodárov v ich produkcii, mimovládny organizáciám ide iba o zelenú politiku. Aj vo FR sa objavujú články o najväčších príjemcoch dotácií a chybné interpretácie o 80 % verejných prostriedkov pre 20% poľnohospodárskych podnikov.

Výmena názorov s europoslancami Ulrike Müllerovou, Ericom Andrieuom a Petrom Jahrom (COMAGRI) ohľadom rokovania o budúcej SPP, súčasných dialógoch a EZD

Ulrike Müllerová (DE, Renew) uviedla, že pri rokovaníach dialógu k Horizontálnemu nariadeniu sa dosiahol určitý pokrok. Za priority dosiahnutého kompromisu označila zjednodušenie rámca pre audit a kontroly SPP a zlepšenie ich transparentnosti monitorovaním účinnosti SPP.

Členské štáty už pripravujú svoje strategické plány, obdržali odporúčania od Komisie a vedia, na čo sa majú zamerať. V Parlamente prebiehajú debaty o indikátoroch na meranie pokroku a o niektorých GAEC, reformovaná SPP musí byť podľa nich vykonateľná. Ďalej uviedla, že Komisia navrhuje monitorovať účinnosť SPP na základe ročných kontrol výstupných indikátorov a indikátorov výsledkov, Parlament navrhuje analyzovať dosiahnuté výsledky každé 2 roky na uistenie, že finančné prostriedky sú vynakladané správne. Ďalšie rokovania sa týkajú systému včasného varovania, ktorý

by poľnohospodárom poskytol poradenstvo pre vyvarovanie sa sankciám. Počas ďalšieho trialógu sa bude rokovať o systéme sankcií v prípade nedodržania požiadaviek – spravodajkyňa uviedla, že je nevyhnutné prijať pragmatický prístup a zaistiť, aby prostriedky smerovali do poľnohospodárskeho sektora. Ďalej sa zmienila o diskusiách o definícii aktívneho poľnohospodára a o konečných príjemcoch.

Prezidentka Copa upozornila na znepokojivé tlaky mimovládnych organizácií na výkonného podpredsedu F. Timmermansa aj na Radu. Poľnohospodári sú pritom sami už teraz veľmi aktívni v zlepšovaní svojich praktík, čo sa týka blaha zvierat, použitia antibiotík, prostriedkov na ochranu rastlín a znižovania emisií skleníkových plynov. Bohužiaľ, prínosy aj rola poľnohospodárov sú často prehliadané. V súvislosti s kontrolami podporila postoj Parlamentu a dvojročné kontroly. K definícii aktívneho poľnohospodára poznamenala, že musí zostať v kompetencii členských štátov vzhľadom na rozdiely, odlišné systémy a veľkosti.

Eric Andrieu (FR, S&D) uviedol, že počas PT predsedníctva sa začali diskusie s cieľom dosiahnuť kompromis, ktorý by posilnil pozíciu producentov v dodávateľskom reťazci. Rokovania sa týkajú riadenia rizík, chránených označení pôvodu a zemepisných označení, hospodárskej súťaže, programov mlieka a ovocia a zeleniny do skôl. Aktuálne sú predmetom rokovaní vína a chránené označenia pôvodu. Pokrok označil za pomalý, hlavné témy sú zatiaľ povoľovanie výsadby viníc, vína bez alkoholu a zakázané odrody. Parlament a Rada tiež začali rokovať o označovaní vín a o možnom využití QR kódov. Za dôležité označil zlepšenie riadenia kríz na trhu, pôjde, podľa neho, o zásadný článok, Komisia by mala hrať v riadení kríz kľúčovú úlohu.

Peter Jahr (DE, EPP) k rokovaniam trialógov o Strategických plánoch uviedol, že situáciu komplikujú pozície „starej“ a „novej“ Komisie, preto je zložitá dosiahnuť zhody v témach, ako sú podmienenosť a zelená architektúra, ktoré PT predsedníctvo na teraz odložilo. Z doposiaľ prerokovávaných tém, v ktorých sa nepodarilo dosiahnuť dohodu, sa zmienil o vyčlenení určitého percenta pôdy na neproduktívne prvky a mechanizmus, na základe ktorého bude toto percento stanovené. Upozornil na súvislosť ekoschém a podmienenosti, zdôraznil, že sa usiluje o spoluprácu s poľnohospodármi namiesto prísnych reštrikcií. Za dôležitú označil diskusiu o alokácii I. piliera pre ekoschémy, keď v prípade ustanovenia vysokého percenta (30 %) síce môže dôjsť k istej frustrácii poľnohospodárov, ale súčasne to pre nich môže predstavovať mnoho príležitostí. Pozície Parlamentu a Rady sa tiež líšia ohľadom transferu prostriedkov medzi oboma piliermi SPP, prejednávaná je aj redistribúcia platieb a zastropovanie. Ďalej sa zmienil o podpore mladých poľnohospodárov a definícii aktívneho poľnohospodára. V tejto súvislosti uviedol, že verejnosť má právo poznať konkrétneho vlastníka firmy, ktorá je príjemcom dotácií, ide o dôležitý prvok transparentnosti. Parlament požaduje zavedenie povinnej definície aktívneho poľnohospodára, Rada dobrovoľne. Parlament má predstavu, že bude vytvorený zoznam, ktorý definuje, kto môže byť príjemcom a kto nie. Na záver uviedol, že je treba včas sa pripraviť na koniec prechodného obdobia a že nejde o úplne novú reformu politiky.

Diskusia:

ES reprezentant sa kriticky vyjadril k role Komisie počas trialógov, ktorá rokovania Parlamentu s Radou neľahčuje, ale predstavuje samostatnú tretiu stranu a navyše predkladá nové prvky, stratégie EZD. Ekoschémy majú byť síce dobrovoľné, ale v prípade vyčlenenia vysokého percenta I. piliera budú fakticky povinné vzhľadom na to, že si žiadny podnik nebude môcť dovoliť o takú čiastku prísť a súčasne zostať ziskovým, preto vyzval na prijatie, pokiaľ možno čo najnižšieho percenta, a naopak – zaistiť dostatočné alokácie obálok pre BIS platby.

SE zástupca tiež kritizoval zmenu tradičnej role Komisie v trialógu, treba nájsť rovnováhu medzi novou SPP a ambíciami EZD, ktoré môžu úplne zatieniť primárne ciele SPP, ktorými sú produkcia potravín, zaistenie príjmov poľnohospodárom a priaznivých cien pre spotrebiteľov. Treba zachovať

všetky 3 piliere udržateľnosti poľnohospodárstva. Ekoschémy nebudú plniť svoj účel, pokiaľ pre poľnohospodárov nebudú vykonateľné.

DK reprezentant uviedol, že už teraz sú zapojení do transformácie na udržateľný produkčný systém na svojej národnej úrovni, aby v roku 2050 boli klimaticky neutrálni. SPP je komplexná politika, ekoschémy označil za jej najdôležitejšiu časť. Alokácia 25-30 % I. piliera znamená, že budú kľúčové pre príjmy poľnohospodárov.

Peter Jahr k ekoschéмам uviedol, že ide o jasnú požiadavku verejnosti, podľa neho nemá zmysel žiadať o nižšie percento I. piliera, je potrebné na ne pozerieť aj z pozitívnej strany, že poľnohospodári budú mať možnosť voľby (napr. poľnohospodári nepraktizujúci živočíšnu výrobu nebudú musieť plniť opatrenia pre blaho zvierat).

Eric Andrieu uviedol, že v dialógoch je viditeľná kľúčová rola Komisie, ktorá podrobne sleduje pozíciu Rady a Parlamentu. K debatám o vyčlenení obálky I. piliera na ekoschémy uviedol, že aktuálne percento na ozelenenie (greening) predstavuje 30 %.

Ulrike Müllerová k obavám z Mercosuru uviedla, že poľnohospodári môžu počítať s podporou Parlamentu, ktorý je veľmi kritický k niektorým dovozom. Pri reforme SPP je snaha o zlepšenie modelu ich vykonávania, ktorý by akceptovala aj verejnosť, ochrana životného prostredia je kľúčová, súhlasila však s potrebnou mierou flexibility. Podľa nej treba vytvoriť robustný systém, ktorý zaistí, že platby sú skutočne určené poľnohospodárom, preto je dôležité pracovať na definícii skutočného poľnohospodára.

Prezidentka Copa varovala pred rozlišovaním medzi poľnohospodárstvom a „zelenými praktikami“ - poľnohospodári už dlhodobo pracujú na zlepšovaní, preto je smutné, že sú neustále kritizovaní (najmä ekologickými mimovládnyimi organizáciami) bez toho, aby sa ocenil ich prínos. Súhlasila s tým, že podmienenosť, ekoschémy, AECM opatrenia a GAEC štandardy predstavujú jeden komplex, ale aby ich bolo možné implementovať do každodennej praxe, je nevyhnutné poľnohospodárom zaistiť základné príjmy.